

กระจับนก

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Euonymus cochinchinensis* Pierre

วงศ์ : CELASTRACEAE

ลำต้น :

มีความสูงได้ประมาณ 10-12 เมตร มีเส้นรอบวงยาวประมาณ 5.5 นิ้ว เปลือกต้นบางเป็นสีน้ำตาลครีม มีร่องแตกตามยาวแคบ ๆ แตกกิ่งก้านเล็ก สีเขียว

ใบ :

เป็นใบเดี่ยว ออกเรียงตรงข้าม ลักษณะของใบเป็นรูปรีหรือรูปรีแกมรูปขอบขนาน ปลายใบแหลม โคนใบสอบเข้าหากัน ส่วนขอบใบเรียบหรือเป็นหยักตื้นห่าง ๆ ค่อนข้างโค้งไปทางปลายใบ ผิวเนื้อใบบางเกลี้ยงทั้งสองด้าน ผิวใบด้านบนเป็นสีเขียวเข้มเป็นมัน ไม่มีขน เส้นใบเห็นได้ไม่ชัดเจน ก้านใบยาวประมาณ 3-8 มิลลิเมตร มีหูใบแคบ ๆ ร่วงง่าย และทิ้งรอยไว้ชัดเจน กิ่งก้านเป็นมัน

ดอก :

ออกดอกเป็นช่อแบบแยกแขนง โดยจะออกตามง่ามใบ ใบประดับและดอกเล็กมาก กลีบเลี้ยงดอกและกลีบดอกอย่างละมี 5 กลีบ ขอบเป็นครุย จานฐานดอกหนา ดอกมีเกสรเพศผู้ 5 อัน อยู่ที่ยอดจานฐานดอก ก้านชูอับเรณูแบน สั้นมาก อับเรณูคล้ายรูปสามเหลี่ยม รังไข่จะอยู่เหนือวงกลีบ

ผล :

ผลมีลักษณะค่อนข้างกลม ยาวได้ประมาณ 1 เซนติเมตร ปลายผลหยักเว้าเป็นพู 5 พู ผลอ่อนเป็นสีเขียว พอแก่จะเป็นสีชมพูหรือสีแดงเข้ม เมื่อผลแก่จัดจะแตกออกเป็น 5 ซีก โดยจะแตกตรงกลางพู แต่ละซีกมีเมล็ด 1 เมล็ด

เมล็ด :

เมล็ดเป็นสีดำ มีขนาดเล็กมาก เป็นมัน มีเยื่อสีส้มหรือสีแดงปกคลุมที่ขั้ว ลักษณะของเมล็ดเป็นรูปรี ปลายและโคนมน มีขนาดยาวประมาณ 5-6 มิลลิเมตร

สรรพคุณ :

- เป็นยาช่วยเจริญอาหาร ยาบำรุงเลือด ยาแก้ผดผื่นคัน ยาแก้เมาเห็ด

ประโยชน์ :

- ใช้เป็นอาหารสัตว์
- ใช้ทำเครื่องประมง

ชื่ออื่น :

มะตะ นางใย อึ่งเปาะ ตานขี้ม้า ตาสีไสว มะหากาลัง กระดุกไก่ ชะแมง คอแห้ง

ขยายพันธุ์ด้วยวิธีการตอนกิ่งและการเพาะเมล็ด เป็นพรรณไม้กลางแจ้งที่ทนต่อความร้อนและแสงแดดได้ดี มีเขตการกระจายพันธุ์ในจีน กัมพูชา และภูมิภาคมาเลเซีย ส่วนในประเทศไทยพบได้ทุกภาค โดยมักพบขึ้นตามลำธาร ตามป่าดิบแล้งในระดับต่ำจนถึงความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 1,500 เมตร

อ้างอิง :

- <https://medthai.com/กระบี่นกก>
- https://www.rspg.or.th/plants_data/plantdat/celastra/ecochi_1.htm